

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ
W BIAŁOGARDZIE
ZA ROK 2013**

Spis treści

WSTĘP.....	3
I. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISK.....	4
II. POMOC SPOŁECZNA.....	6
2.1 Analiza świadczeń z pomocy społecznej	6
2.1.1. Zadania zlecone gminie.....	6
2.1.2 Zadania własne gminy.....	6
2.1.3 Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	8
2.1.4 Interdyscyplinarny Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	10
2.2 Praca socjalna.....	10
2.3 Streetworking.....	10
2.4 Asystent Rodziny	11
2.5 Działania w ramach organizowania społeczności lokalnej.....	11
2.6 Projekt systemowy „Rodzina Razem”	11
2.7 Magazyn odzieży	13
III.ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	14
3.1 Świadczenia rodzinne	14
3.2 Fundusz alimentacyjny	15
IV. WYKONANIE ZA 2013 ROK ORAZ PLAN NA 2014 ROK MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BIAŁOGARDZIE.....	17

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie jest jednostką organizacyjną Miasta, realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej, polegające na udzielaniu świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej, pomocy usługowej, pracy socjalnej, i wsparcia środowiskowego. Pomoc społeczna powszechnie rozumiana głównie, jako wsparcie finansowe i rzeczowe, obecnie jest ukierunkowana na wszelkiego rodzaju działania, zmierzające poprzez pracę socjalną do przezwycięzania trudności określanych jako czasowe, jedynie przy niewielkim wsparciu finansowym.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie w szczególności należy:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej,
- podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa,
- udzielanie pomocy w formie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

Powyższe zadania w 2013r. podobnie jak w latach ubiegłych były realizowane ze środków finansowych pochodzących z Urzędu Miasta w Białogardzie i Wojewody Zachodniopomorskiego za pośrednictwem Urzędu Miasta.

Wysoka marginalizacja społeczeństwa oraz wiele innych aspektów tj. bezrobocie, ubożenie społeczeństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, niepełnosprawność, bezdomność wpływały głównie na wzrost zapotrzebowania na potrzeby korzystania z pomocy.

Od października 2012r. nastąpiła zmiana kryterium dochodowego obowiązującego dotychczas niezmiennie od 2008r., która określała prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej osobom samotnie gospodarującym i rodzinom, których dochód nie przekraczał:

- na osobę samotnie gospodarującą- od stycznia do września- 477zł, od października- 529zł,
- na osobę w rodzinie- od stycznia do września- 351zł, od października- 456zł,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z dysfunkcji, powodującej nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny (tj. ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezrobocie, niepełnosprawność lub długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna).

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej lub odmowa ich przyznania następuje w drodze wydania decyzji administracyjnej zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego.

Rok 2013 odnotował wzrost liczby osób posiadających status osoby bezrobotnej, a tym samym nastąpił wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W 2013r. na 24 065 mieszkańców zarejestrowanych było 2191 osób, co stanowi 12,93% ogółu mieszkańców, w roku 2012 na 24 240 mieszkańców zarejestrowanych było 2123 osób, co stanowiło 12,73% ogółu mieszkańców.

Zmieniające się uwarunkowania społeczne, a także nowe unormowania prawne w obszarze polityki społecznej państwa wywierają ogromny wpływ na rodzaj działań, podejmowanych przez Ośrodek zarówno na gruncie pomocy społecznej, jak i na innych poziomach zabezpieczenia społecznego.

I. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISK

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie pomocą obejmuje mieszkańców naszego miasta. Pomoc kierujemy do świadczeniobiorców: pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Ilość środowisk objętych pomocą przedstawia tabela nr 1:

TABELA NR 1

Lp.	Rodzaj pomocy	Ilość środowisk objętych pomocą
1	Pomoc społeczna	1464
2	Świadczenia rodzinne	3405

W 2013 roku w zakresie realizowanych zadań, Ośrodek wydał w ramach pomocy społecznej 9372 decyzji administracyjnych (2012r.- 8645 decyzji) dla 1346 środowisk (2011r.- 1056 środowisk), z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego wydano 3595 decyzji administracyjnych (2012r.- 3343 decyzji) dla 4373 środowisk (2011r.- 4455 środowisk). Łącznie w 2013r. wydano 11 880 decyzji administracyjnych.

W 2013 roku z pomocy społecznej korzystały następujące grupy osób: osoby bezrobotne i poszukujące pracy, osoby niepełnosprawne, osoby długotrwale chore, rodziny zagrożone alkoholizmem, osoby bezdomne, osoby opuszczające zakład karny, osoby u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Analizę statystyczną występujących problemów oraz liczbę środowisk przedstawia tabela nr 2.

TABELA NR 2

Przyczyny korzystania z pomocy	Liczba środowisk
Bezrobocie	1071
Niepełnosprawność	156
Długotrwała choroba	442
Ubóstwo	1290
Niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	207

Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	29
Przemoc w rodzinie	9
Narkomania i Alkoholizm	76
Zagrożenie bezdomnością	76

Z powyższych danych wynika, że najpoważniejszym powodem ubóstwa osób korzystających z pomocy społecznej jest nadal problem bezrobocia. Brak pracy oznacza spadek realnych dochodów rodziny, a tym samym brak możliwości zapewnienia odpowiedniego poziomu życia i codziennej egzystencji. Zasiłek dla osób bezrobotnych z Powiatowego Urzędu Pracy nie zaspokaja niezbędnych potrzeb życiowych członków rodziny, co staje się przyczyną poszukiwania innych możliwości uzupełnienia domowego budżetu. Liczbę rodzin i osób objętych pomocą przedstawia tabela nr 3.

TABELA NR 3

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	2	3	4
Świadczenie przyznane w ramach zadań zleconych i własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1974	1464	3088
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	12	12	29
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1968	1459	3071

II. POMOC SPOŁECZNA

2.1 Analiza świadczeń z pomocy społecznej

2.1.1. Zadania zlecone gminie.

TABELA NR 4

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń wypłaconych	Kwota świadczeń wypłaconych w zł
1.	ZASIŁKI STAŁE	199	2009	859.197
	w tym			
	Dla samotnych	158	1579	729.008
	Dla członków rodzin	43	430	130.089
2.	SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE w tym	12	2974	85.808
	Dla dzieci	6	845	28.015
	Dla dorosłych	6	2129	57.793
3.	SKŁADKI ZDROWOTNE opłacane za osoby otrzymujące niektóre świadczenia z pomocy społecznej	251	2270	93.449
RAZEM		x	x	1 .038.354

Powyższa tabela przedstawia formy pomocy, liczbę osób, którym decyzją przyznano świadczenie, liczbę świadczeń wypłaconych oraz kwotę przeznaczoną na te świadczenia. Nowelizacje Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. w minionych latach zmniejszyły liczbę zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej. W praktyce sprowadza się to do realizacji pomocy w formie wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki, opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe i realizujące indywidualny program zatrudnienia socjalnego oraz świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki jest wypłacane osobom, które postanowieniem sądu zostały ustanowione prawnymi opiekunami osób całkowicie ubezwłasnowolnionych lub nieletnich.

Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są świadczone osobom dorosłym przez opiekunki, natomiast w przypadku dzieci usługi są realizowane przez pedagogów. Terapia zapewniona dzieciom przez Ośrodek stanowiła uzupełnienie zajęć prowadzonych przez wyspecjalizowane instytucje. Usługi opiekuńcze realizowane są w domu chorego, w wymiarze godzinowym ustalonym indywidualnie dla każdego podopiecznego, przy uwzględnieniu szeregu czynników, takich jak: sytuacja zdrowotna, rodzinna, warunki mieszkaniowe. Ustalając liczbę godzin usług w danym środowisku brano pod uwagę również możliwości finansowe MOPS.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest za osoby pobierające zasiłek stały oraz za osoby realizujące zatrudnienie socjalne w Centrum Integracji Społecznej.

2.1.2 Zadania własne gminy.

W ramach zadań własnych Ośrodek świadczył pomoc w formie: zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, przeznaczonych głównie na żywność, odzież, opał, energię, zakup gazu, remont mieszkania, zakup środków czystości, zakup leków, schronienie. Z tych środków pokrywano również koszty pochówku osób, których rodzina nie miała możliwości tego uczynić lub nie posiadały osób bliskich. Tabela nr 5 przedstawia formy pomocy, liczbę osób, którym decyzją przyznano świadczenie, liczbę udzielonych świadczeń oraz kwotę wydatkowaną na poszczególne świadczenia.

TABELA NR 5

Lp	Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.
1	Pochówek	8	8	18.065
2	Zasiłki celowe na wydatki powstałe w wyniku zdarzenia losowego	X	x	x
3	Inne zasiłki celowe i w naturze	896	x	400.039
4	Schronienie	27	3433	42.516
5	Domy pomocy społecznej	54	595	1.007.347
6	Zasiłki okresowe	1109	1.08.644	2.469.125
7	Usługi zwykłe	111	25.188	468.366
8	Zasiłki celowe na zakup biletu	-	-	-
	RAZEM	X	x	4.405.458

Jak wynika z powyższej tabeli na realizację świadczeń w tym zakresie wydatkowano ogółem 4.405.458zł, w roku 2012 3.363.447zł, w 2011 roku na te zadania wykorzystano kwotę 3.045.646zł. Wzrost wydatkowanej kwoty w stosunku do lat minionych został spowodowany przeniesieniem do katalogu zadań własnych zasiłków stałych i zasiłków okresowych oraz zmiany kryterium dochodowego uprawniającego do możliwości skorzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W 2013 roku gminy otrzymały dotację celową z budżetu państwa na pokrycie wydatków na zasiłki stałe i zasiłki okresowe.

Osoba ubiegająca się o przyznanie zasiłku stałego musi posiadać co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności i wykazać brak uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Zasiłek stały stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Od października 2012 roku wysokość zasiłku stałego wynosi 529zł. Przyznany zasiłek stały nie mógł być niższy od kwoty 30zł. Ogółem z tej formy pomocy skorzystało 199 osób (2012r.- 206 osób) na ogólną kwotę 859.097zł (2012r.- 844.799zł).

Na realizację zasiłków okresowych w 2013r. wydatkowano kwotę- 2.469.125zł, a skorzystało z tej formy pomocy 1109 osób, w 2012 roku- 1.611.424zł i z tej formy pomocy skorzystało 961 osób.

W 2013 roku Ośrodek odnotował zwiększone zapotrzebowanie na wsparcie w formie usług opiekuńczych i skierowań do domów pomocy społecznej. Zjawisko to spowodowane jest zmieniającym się wskaźnikiem demograficznym i wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku aktywności zawodowej. Proces ten rzutuje na kondycję współczesnej pomocy społecznej. Osoby ubiegające się o umieszczenie w domu pomocy społecznej, to głównie osoby samotne, bądź też nie mogące oczekiwać na wsparcie ze strony rodziny, długotrwale chore, które nie mogą samodzielnie egzystować w środowisku domowym. Postępujące procesy geriatryczne stwarzają wnioskodawcom trudności w zakresie samodzielnego zabezpieczenia potrzeb życiowych, długotrwała choroba lub niepełnosprawność ogranicza ich funkcjonowanie społeczne oraz marginalizację życia.

Dlatego też, realizacja zadań ujętych w art. 54 ustawy o pomocy społecznej tj. umieszczenia w domu pomocy społecznej i pokrycie kosztów związanych z pobytem osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby czy niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu w roku 2013r. przedstawiała się następująco:

- 8 osób na mocy decyzji Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie zostało skierowanych do Domów Pomocy Społecznej (2012- 8 osób),

- w związku z trudnościami z zabezpieczeniem środków na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej 20 wniosków oczekuje na realizację (2012- 16 osób).

Na zabezpieczenie pobytu osobom w domach pomocy społecznej w 2013 roku wydatkowano kwotę 1.007.347zł (2012r.- 842.293zł) dla 54 osób umieszczonych w DPS.

2.1.3 Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu wieloletniego programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania", z budżetu wojewody Ośrodek otrzymał dotację w kwocie 908.435zł. Łączny koszt programu wyniósł 1.162.426zł.

W ramach programu realizowano zadania poprzez dożywianie dzieci w żłobkach, przedszkolach, szkołach, stołówce w Dziennym Domu Pomocy, schroniskach. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie przyznawał również pomoc podopiecznym w formie zasiłków celowych na żywność. W ramach tych działań wykorzystany był również udział środków własnych w wys. 20%. Wydatki w tym zakresie oraz liczbę rodzin, które skorzystały z tej pomocy przedstawia tabela nr 6.

TABELA NR 6

	Liczba rodzin	liczba świadczeń	Kwota w zł
posiłki w DDP	447	93.929	364.526
posiłki w szkole	339	43.278	357.634
posiłki w przedszkolu	30	1.02.671	1.07.713
posiłki w Caritas i w schroniskach	115	31.10.387	73.513
zasilek celowy	748	1.03.552	359.040
Inwestycje	X	X	X
Razem	X	X	1 162.426

Świadczenia w zakresie dożywiania uprawniają do korzystania większą grupę osób niż do innych świadczeń wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Fakt ten wynika z Uchwały Rady Miejskiej Białogardu z dnia 27 maja 2009r. "w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, trybu ich pobierania, a także zasad zwrotu wydatków za niektóre świadczenia z pomocy społecznej". Uchwała określa kryterium dochodowe uprawniającego do tej formy pomocy do 150% kryterium dochodowego z pomocy społecznej. W ramach programu w 2013r. objęto pomocą 2479 osób (2012r.- 2667 osób).

W tabeli nr 7 uwzględniona jest rzeczywista liczba osób, którym udzielono świadczeń w tej formie.

Realizacja Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2013r.

TABELA NR 7

Wyszczególnienie		Ogółem	Dzieci od 0-7 lat	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podst.art.7 ustawy
1		2	3	4	5
Rzeczywista liczba osób objętych programem ogółem:	1	2479	375	486	1618
liczba osób korzystających z posiłków	2	896	110	339	447
liczba osób korzystających z zas. celowego	3	1934	348	391	1195
Koszt programu ogółem	4	1 162.426	X	X	x
środki własne	5	253.991	X	X	x
środki własne w DDP	6	253.991	X	X	x
rezerwa celowa z budżetu państwa	7	908.435	X	X	x
Forma dożywiania	8				
posiłek w szkole	9	339	60	279	x
posiłek w DDP	10	447	20	X	427
posiłek w Caritas i w schroniskach	11	115	3	X	112
Posiłek w przedszkolu	12	30	30	X	X
zasilek celowy na dożywianie	13	1934	348	391	1195

2.1.4 Interdyscyplinarny Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Białogardzie działa Interdyscyplinarny Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który został powołany na mocy Zarządzenia Burmistrza Białogardu Nr 85/2011 z dnia 13 września 2011r.

W skład Zespołu wchodzi pedagogzy ze szkół podstawowych i gimnazjów, kuratorzy zawodowi Sądu Rejonowego, przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji, kierownik Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, przedstawiciel Urzędu Miasta, przedstawiciel ochrony zdrowia, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Chrześcijańskiej Misji Społecznej "Teen Challenge", pracownicy MOPS.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i podejmowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przemocy w rodzinie. Czynności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowane są w oparciu o procedurę "Niebieskiej Karty".

W 2013r. w związku z założeniem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych i funkcjonariuszy policji 47 Niebieskich Kart, Zespół podjął działania zgodnie z procedurą i powołał 212 grup roboczych. Osoby objęte pomocą w ramach procedury "Niebieskiej Karty" otrzymały wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego, w uzasadnionych przypadkach schronienia. Osoby stosujące przemoc były kierowane do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy, w sytuacji osób uzależnionych podejmowano działania skierowane na podjęcie leczenia odwykowego. Pracownicy socjalni monitorują środowiska, pozostając w stałym kontakcie z osobami w celu udzielenia w razie potrzeby natychmiastowego wsparcia.

Szczegółową analizę przedstawia przekazane wcześniej sprawozdanie z działań podjętych przez Interdyscyplinarny Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

2.2 Praca socjalna

Jednym z wielu zadań prowadzonych przez pracowników socjalnych jest praca socjalna. Praca socjalna kieruje wielostronną, złożoną wymianą między ludźmi a ich środowiskami. Jej zadaniem jest uzdalnianie ludzi do rozwoju w pełni ich możliwości, ubogacenie ich życia i zapobieganie dysfunkcjom, to przywracanie klientowi sił i kontroli nad własnym życiem przez odnajdywanie i wspieranie jego zasobów energii i kompetencji. Jest to coś więcej niż aktywizowanie podopiecznego do działania. W pracy socjalnej chodzi o odkrycie u klienta, właśnie w sytuacji kryzysu, mocnych stron i zdolności, a następnie umiejętne odzyskiwanie przez niego kontroli nad kształtowaniem własnego życia, a następnie umiejętne odzyskiwanie przez niego kontroli nad kształtowaniem własnego życia.

Praca socjalna jest trudnym działaniem, wymagającym czasu, a większość czasu pracy, pracownicy socjalni muszą poświęcić na prowadzenie obszernej dokumentacji swoich podopiecznych. Ponadto klienci Ośrodka wymagają od pracownika socjalnego sprawności działania w celu poprawienia ich sytuacji materialnej, czyli oczekują świadczenia pieniężnego, nie widząc przyczyn ubóstwa. Często nie chcą współpracować z pracownikiem, przyjmują postawę roszczeniową, nie ujawniają problemów rodziny, jak np. alkoholizm, przemoc, narkomania. Pracą socjalną objęte są wszystkie rodziny korzystające z pomocy społecznej, gdyż nierozdzielnie towarzyszy ona przyznawanym świadczeniom na mocy ustawy. W 2013 roku pracownicy objęli pomocą 1464 rodziny, w których przeprowadzili 3786 wywiadów środowiskowych. Podczas wywiadu pracownik socjalny uzyskuje informacje o rodzinie, obserwuje, mierzy skalę występowania problemu, aby w razie konieczności podjąć działania interwencyjne.

Pracownicy socjalni działając na rzecz zmiany, życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin współpracują z Sądem, Powiatową Komendą Policji, Poradnią Uzależnień, Strażą Miejską, zakładami karnymi, pracownikami przytulisk i noclegowni, lekarzami rodzinnym i pedagogami szkolnymi, pracownikami Centrum Integracji Społecznej, Powiatowym Urzędem Pracy. Bardzo często, w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny, pracownicy socjalni zawierają kontrakt socjalny. Postanowienia kontraktu są zindywidualizowane dostosowane do okoliczności konkretnego przypadku. Kontrakt zawiera uprawnienia i zobowiązania przystępujących do niego stron. Jest niezbędny w sytuacjach, gdy osoba lub rodzina nie chce współpracować z pracownikiem socjalnym w zakresie poprawy własnej sytuacji, np. podjęcie zatrudnienia, podjęcie leczenia odwykowego. W roku 2013 pracownicy socjalni sporządzili 81 kontraktów. Warunki kontraktu zerwało 17 osób. Osoby te nie wyraziły chęci do dalszych działań na rzecz zmiany własnej sytuacji. Ograniczyły sobie w ten sposób dostęp do części świadczeń pomocy społecznej. Kontrakty socjalne nie prowadzą zwykle do radykalnych i szybkich zmian. Stwarzają natomiast płaszczyznę porozumienia i poddają strategię, umożliwiając osiągnięcie niewielkich postępów, które wspólnie składają się na poprawę.

Dużym problemem w mieście jest bezdomność.

W 2013r. odnotowano 73 osoby bezdomne.

W najtrudniejszym okresie jesienno- zimowym pracownicy socjalni muszą zadbać o ich ochronę. We współpracy z pracownikami przytulisk i noclegowni organizują miejsca w placówkach i przekonują bezdomnych o konieczności skorzystania z proponowanych ofert. Często są to długie pertraktacje, gdyż osoby te nie rozumieją zagrożenia, jakie niesie ta pora roku. Systematyczne oferują pomoc w załatwieniu lokalu mieszkalnego i jego wyposażeniu. Indywidualna praca z osobami bezdomnymi realizowana jest w dwóch kierunkach: w pierwszej kolejności konieczne

jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb egzystencjonalnych, czyli schronienia, posiłków, pomocy medycznej, zabezpieczenie niezbędnej i stosownej odzieży oraz udzielanie pomocy finansowej stosownej do pojawiających się potrzeb. Część osób bezdomnych z chwilą nadejścia zimy organizuje sobie miejsce pobytu we własnym zakresie, 27 osób przyjęło pomoc w postaci schronienia, ale wiele osób bezdomnych odrzuciło propozycję pomocy w tej formie.

Od sierpnia 2012r. do września 2013r. Ośrodek uczestniczył w programie skierowanym do osób bezdomnych: Gminny standard wychodzenia z bezdomności "Cztery Kąty", w ramach którego osoby bezdomne mogły skorzystać z rozszerzonej pomocy. W ramach standardu 47 osób bezdomnych i 6 rodzin zagrożonych bezdomnością podpisało deklarację udziału w projekcie. Osoby bezdomne biorące udział w projekcie zostały objęte pracą socjalną, poradnictwem specjalistycznym, były kierowane do Centrum Integracji Społecznej. Osoby bezdomne, które realizowały Indywidualny program wychodzenia z bezdomności i wykazały się największym zaangażowaniem aby zmienić swoją aktualną sytuację (terapia, aktywizacja zawodowa, integracja społeczna) otrzymały mieszkania treningowe. W Białogardzie mamy trzy mieszkania treningowe.

2.3 Streetworking

Streetworking jest formą pomocy, która pojawiła się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Białogardzie wraz z rozpoczęciem realizacji projektu „Cztery Kąty”.

Pierwszym etapem pracy streetworkerów w projekcie było motywowanie, zachęcanie osób bezdomnych/ zagrożonych bezdomnością do udziału w projekcie i podjęcia kontaktu z pracownikiem ds. bezdomności oraz terapeutą uzależnień.

Codzienny monitoring miejsc niezamieszkałych, pomoc doraźna i konsultacje z pracownikiem socjalnym ds. bezdomności to ciągła współpraca streetworkera.

Dzięki pracy i zaangażowaniu streetworkerów pracownicy naszego Ośrodka mieli dokładne dane, gdzie przebywają osoby bezdomne. Pojawienie się nowych osób bezdomnych na nowym terenie było od razu zidentyfikowane przez streetworkerów, którzy doprowadzali takie osoby do MOPS, informowali o możliwości skorzystania z doraźnej pomocy.

Obecnie dalej kontynuowana jest współpraca ze streetworkerem, który bezpośrednio współpracuje z osobami bezdomnymi i wspiera pracowników Ośrodka szczególnie w okresie jesienno-zimowym.

Na mocy porozumienia zawartego między MPiPS a Centralnym Zarządem Służby Więziennej Ośrodek otrzymuje informacje na temat osób opuszczających zakłady karne. Częstym problemem bywa brak możliwości powrotu do miejsca ostatniego pobytu. W takich sytuacjach

pracownicy również organizują miejsca w palcówkach, oraz wsparcie finansowe, z którego skorzystało 29 osób po odbyciu kary pozbawienia wolności.

W swoich działaniach pracownicy socjalni mają styczność również ze zjawiskami przemocy domowej. Skuteczne pomaganie ofiarom przemocy domowej wymaga uwzględnienia różnych aspektów życia rodziny. Ofiary przemocy potrzebują pomocy psychologicznej, socjalnej, często medycznej. Swoje działanie w tych rodzinach pracownicy wspierają specjalistami którzy mają nie tylko kwalifikacje zawodowe, ale także kompetencje predyspozycje psychiczne, możliwości stosowania różnych narzędzi badawczych umiejętności wspierania rodziny. Współpracują ściśle z Powiatową Komendą Policji, kuratorami, pedagogami szkolnymi. W 2013 roku pracownicy uczestniczyli w 212 spotkaniach roboczych w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

W rodzinach, w których występuje alkoholizm, wielodzietność i w rodzinach niepełnych prowadzone jest poradnictwo. Wymienione okoliczności często utrudniają, a nawet uniemożliwiają rodzinie samodzielne, bez pomocy z zewnątrz przezwycięzenie trudnej sytuacji. Czasami jest to długi proces działań wymagający cierpliwości, zrozumienia problemu, aż do osiągnięcia postawionego celu. W 2013 roku pracownicy socjalni w ramach podjętych działań w rodzinach z problemem alkoholowym skierowali do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 22 wnioski.

Praca socjalna to również pomoc w wyszukiwaniu zatrudnienia rodzinom, mobilizowanie do jego podjęcia. Wśród klientów pomocy społecznej można zauważyć nieumiejętność poszukiwania pracy, brak znajomości aktywnych form jej znalezienia. Brak podstawowej wiedzy i umiejętności w zakresie aktywnego poszukiwania pracy posiada przełożenie na proces utrwalania się postawy biernej oraz dominacji przekonania o bezsilności wobec wymagań współczesnego rynku pracy, słabości, niskiej samooceny. Bezrobocie i w konsekwencji korzystanie z zasiłków pomocy społecznej staje się sposobem na życie zarówno osób zdrowych jak i niepełnosprawnych. Zadaniem pracowników socjalnych pomagającym osobom bezrobotnym jest m.in. informowanie o warunkach i możliwościach uzyskania pomocy, wychwytywanie trudnych przypadków socjalnych wśród osób bezrobotnych, kontrola aktywności klientów w poszukiwaniu pracy, informowanie o ofertach pracy oraz aktywizowanie poprzez uczestnictwo w programie zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej. Program ten realizuje 35 osób. Brak pracy bywa przyczyną ubóstwa rodzin i jest wynikiem rosnących zadłużeń za czynsz i energię elektryczną. Podjęcie zatrudnienia chroni rodzinę przed nakazem eksmisji z zajmowanego lokalu.

Wiele osób, z uwagi na wiek lub ciężką chorobę, jest niezdolnych do samodzielnej egzystencji. W tych sytuacjach pracownicy socjalni podejmują kroki w kierunku umieszczenia tych osób w domach pomocy społecznej, gdzie zapewniona jest stała, profesjonalna opieka. W okresie

oczekiwania na miejsce, przygotowują osobę zainteresowaną do nowych warunków, w jakich się znajdzie. Działania takie prowadzone były w 32 środowiskach i są one bardzo ważne, gdyż z chwilą otrzymania miejsca w domu pomocy społecznej pozwalają uniknąć kłopotów i ewentualnej rezygnacji z miejsca.

Wiele wysiłków od pracowników socjalnych wymaga praca z indywidualnymi przypadkami. Dotyczy to głównie osób chorych psychicznie, gdyż w tym przypadku ważne są nie tylko cele zdrowotne, ale również dobro osobiste. W sytuacjach, w których rodziny nie wyrażają chęci na współpracę z pracownikiem socjalnym w ramach prowadzonej pracy socjalnej lub stan zdrowia ogranicza możliwość podejmowania decyzji, pracownicy występują do Sądu o wydanie postanowienia w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej lub nadzór kuratora nad rodziną.

Pracownicy socjalni uczestniczą również w działaniach Zespołu Doradczego w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, realizują zadania w ramach organizowania społeczności lokalnej.

Wykonując szeroki zakres działań zawsze kierują się zasadą dobra osób i rodzin, którym służą, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia.

Praca socjalna jest trudnym zadaniem i wymaga od pracownika socjalnego dobrego przygotowania zawodowego. Mobilizuje pracowników do podnoszenia kwalifikacji przez uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach specjalistycznych oraz podejmowania nauki na wyższych uczelniach, jak również zdobywania specjalizacji zawodowych.

2.4 Asystent Rodziny

W dniu 28 kwietnia 2011 r. Sejm przyjął ustawę o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ma przede wszystkim na celu pomoc rodzinom, które mają kłopoty wychowawcze oraz zmienić system opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki rodziców. Ustawa wprowadza funkcję tzw. asystenta rodziny, który ma pomagać nie tylko w problemach wychowawczych, ale również w codziennych sprawach.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, Dyrektor Ośrodka zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, asystent podejmuje pracę z rodziną.

Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za

jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. W 2013r. pomocą asystenta objętych było 26 rodzin.

2.5 Działania w ramach organizowania społeczności lokalnej.

Priorytety prowadzenia działań zgodnie z metodyką pracy socjalnej- praca ze społecznością lokalną bazowały w roku 2013 na doświadczeniach ubiegłych lat i opierały się na zaangażowaniu społeczności lokalnej w realizacji inicjatyw wynikających z ich potrzeb. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie wykorzystując możliwości i zasoby społeczności lokalnej dokonuje adaptacji modelu pracy wypracowanego w ramach projektu "Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej", projektu systemowego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W ramach prowadzonych działań zostały przeprowadzone już badania diagnozując i uzupełniające preanimację społeczną, obecnie praca ze społecznością koncentruje się na niwelacji wykazanych potrzeb.

W roku 2013r. w ramach pracy metodą organizowania społeczności lokalnej objęto wsparciem głównie społeczność lokali ulicy Moniuszki:

- przeprowadzono dwa spotkania obywatelskie, które zmotywowały społeczność do poprawy estetyki zamieszkiwanego terenu. Akcję sprzątnięcia zorganizowali członkowie wyodrębnionej przez organizatora społeczności lokalnej grupy obywatelskiej,
- dokonano poprawy warunków bytowych poprzez budowę chodników przy lokalach socjalnych. Mieszkańcy wykorzystując przekazane im materiały dzięki wsparciu Urzędu Miasta Białogard po raz pierwszy samodzielnie i tak licznie podjęli pracę na rzecz poprawy swojej sytuacji. Wspólne zaangażowanie zwiększyło poziom integracji mieszkańców, pokazała im samym, że są w stanie własnymi staraniami zabezpieczyć potrzeby swoje i ich rodzin.
- zorganizowano festyn rodziny na terenie BOSIR, który ukazał modyfikację struktury społeczności- zwiększenie poziomu integracji społecznej, wzmocnienie zaangażowanie, poczucia sprawstwa, działania w grupie.
- zorganizowano spotkanie Mikołajkowe dla najmłodszych reprezentantów społeczności ulicy Moniuszki przy wsparciu kadry Przedszkola Miejskiego nr 3 w Białogardzie, gdyż dzięki ich wsparciu bohaterzy tego dnia otrzymali wyjątkowe prezenty.

Przy ulicy Świętochowskiego także nastąpiły zmiany- po zeszłorocznych pracach nad tworzeniem piaskownicy mieszkańcy w tym roku pozyskali również ławki przy wsparciu radnego miasta, Piotra Pakuszto.

Praca ze społecznością lokalną ukazuje stopniową zmianę postrzegania społecznego. W wyniku prowadzonych działań zwiększa się świadomość obywatelska, mieszkańcy chcą mieć wpływ na to co się wokół nich dzieje, angażują się we wspólne inicjatywy. Dlatego też niniejsze narzędzia pracy zostały od roku 2013 na stałe wpisane w zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie.

2.6 Projekt systemowy „Rodzina Razem”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie w 2013 roku kontynuował realizację projektu systemowego „Rodzina razem” Priorytet VII Promocja integracji społecznej 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Projekt realizowany w partnerstwie z PCPR, GOPS Białogard i Tychowo oraz M-GOPS Karlino. Wsparciem zostało objętych 30 osób z rodzin dysfunkcyjnych (bezrobocie, niepełnosprawność, uzależnienie), zagrożonych problemem wykluczenia społecznego i marginalizacji. Działania realizowane w ramach programu stanowią element profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, które samorządy są zobowiązane inicjować. Cel nadrzędny projektu stanowiło zaktywizowanie społeczności lokalnej poprzez:

- zwiększenie motywacji do przyjęcia aktywnej postawy poprzez uświadomienie o samostanowieniu w decyzjach życiowych,
- rozwój samorealizacji społecznej,
- zintegrowanie mieszkańców poprzez udział we wspólnych zajęciach aktywizujących, kulturalnych, społecznych, itd.,
- zminimalizowanie dysfunkcji w rodzinie poprzez prawidłowe funkcjonowanie oraz poprawę relacji członków rodziny,
- poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych,
- nabycie wiedzy w zakresie stosowania używek i środków psychoaktywnych oraz zwiększenie świadomości w zakresie zagrożeń wynikających z ich stosowania.

Cele projektu realizowane były poprzez następujące działania:

- poradnictwo i wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne (indywidualne, grupowe),
- umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji (w tym porady prawne),
- zajęcia edukacyjne, kulturalne, rozrywkowe,
- profilaktyka i promocja zdrowia,
- aktywizacja i mobilizacja mieszkańców do rozwiązywania grupowych i środowiskowych problemów społecznych.

Realizując IV edycję projektu systemowego, pracownicy socjalni zawarli 30 kontraktów socjalnych. Trzy rodziny zerwały warunki kontraktu socjalnego. Beneficjenci projektu kierowani byli do Powiatowego Urzędu Pracy w celu aktywizacji zawodowej, opierającej się na poradnictwie zawodowym, informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy prowadzonym przez doradcę zawodowego. Beneficjenci projektu brali udział w szkoleniach zawodowych. Pracownicy socjalni kierowali uczestników projektu do Centrum Integracji Społecznej w celu podjęcia zatrudnienia socjalnego.

W ramach projektu prowadzone były działania o charakterze środowiskowym, które sprzyjały wewnętrznej integracji rodzin i wypracowaniu wzorców spędzania wolnego czasu. Grupa docelowa została objęta indywidualnym poradnictwem specjalistycznym z zakresu pracy socjalnej, pedagogicznej, psychologicznej i prawnej oraz terapeutycznej. Uczestnicy projektu brali udział w zajęciach o charakterze grupowym w ramach „Szkoły dla Rodziców” (psycholog, pedagog, terapeuta).

Pracownicy socjalni prowadzili poradnictwo socjalne, mediacje, mające na celu budowanie korzystnych relacji rodzinnych i społecznych, systematyczny monitoring oraz weryfikację założonych Niebieskich Kart. Pracownicy socjalni pomagali rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych.

Pracownicy socjalni współpracowali z przedstawicielami oraz specjalistami:

- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
- Powiatowego Urzędu Pracy
- Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
- Ośrodka Wspierania Rodziny
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Komendy Powiatowej Policji
- Sądu Rejonowego – Kuratorzy
- Szkół
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej
- Organizacją Pozarządową „Liga Obrony Kraju”
- Centrum Integracji Społecznej
- Centrum Kultury i Spotkań Europejskich

Osiągnięte efekty Programu:

- wzrost kompetencji i aktywności mieszkańców Miasta Białogard,
- wzrost motywacji i aspiracji życiowych,

- zwiększenie aktywności na rynku pracy,
- zdobycie nowych umiejętności,
- zintegrowanie społeczności lokalnych i grup społecznych,
- wzrost poczucia tożsamości i przynależności społecznej mieszkańców Miasta Białogard oraz współodpowiedzialności za procesy zachodzące w ramach danej społeczności,
- uświadomienie ludziom zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, alkoholu, itp.,
- wzmocnienie własnej osobowości poprzez poznanie własnej sfery uczuciowej,
- poznanie form radzenia sobie z własnymi problemami.

Powyższe działania zostały zakończone z dniem 31.12.2013r. Z uwagi na charakter projektu działania z zakresu integracji społecznej będą kontynuowane do 2014r.

2.7 Magazyn odzieży

Magazyn odzieży powstał na potrzeby projektu „Cztery Kąty” od dnia 15.11.2012r. z magazynu skorzystało około 600 osób. Jest formą pomocy, która bardzo sprawdziła się w naszym Ośrodku. Z magazynu odzieży korzystają nie tylko osoby bezdomne ale wszystkie potrzebujące. W okresie jesienno-zimowym największe zainteresowanie odzieżą z magazynu odzieży było wśród osób bezdomnych, zagrożonych bezdomnością. Kurtki, obuwie, zmiana bielizny to najczęściej pozyskiwane rzeczy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie informuje mieszkańców miasta o potrzebach, o zbiórkach odzieży na swojej stronie Internetowej, w prasie lokalnej. Odzież pozyskujemy od osób prywatnych oraz innych instytucji.

III. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

3.1 Świadczenia rodzinne

MOPS od 2004 roku w całości wypłaca zasiłki rodzinne dla mieszkańców miasta. W 2013 roku ze świadczeń rodzinnych skorzystało 3 405 osób. W skład świadczeń wchodzi zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłku, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne oraz jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. Świadczenia rodzinne są w całości zadaniami zleconymi. Dokładne wartości wypłaconych świadczeń przedstawia poniższa tabela.

TABELA 8

Rodzaj świadczeń	Wydatki w 2013 (zł)	Liczba wypłaconych świadczeń w roku 2013	Liczba osób korzystających przez cały rok
Zasiłki rodzinne	1.914,851	19.386	1620
Dodatki do zasiłków rodzinnych	1.234,506	10169	847
Zasiłki pielęgnacyjne	1.296,216	8472	706
Świadczenia pielęgnacyjne	1.212,298	10 948	912
Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka	163	163	163
Składki na ubezpieczenie społeczne	270646	1964	164
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	53.406	1141	95

Zasilki rodzinne w 2013 roku były wypłacane na podstawie kryterium dochodowego w wysokości 539,00zł na osobę w rodzinie, jeżeli jest w rodzinie wychowywane dziecko niepełnosprawne to kryterium dochodowe wynosi 623,00zł. **Zasilki pielęgnacyjne** przyznawane są w kwocie 153,00 dla osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności, orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym jeżeli niepełnosprawność ta powstała przed 21 rokiem życia. Świadczenie to nie jest zależne od dochodu.

Świadczenie pielęgnacyjne jest pobierane przez osoby rezygnujące z zatrudnienia lub nie podejmujące pracy w związku z opieką na osobą chorą i wynosiła 520,00 zł do końca czerwca 2013r. oraz 620,00 zł od lipca 2013r. W lipcu 2013r. na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2012r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw weszło także dodatkowe świadczenie tzw. **specjalny zasiłek opiekuńczy**, jest to świadczenie, które do tej pory budzi wiele kontrowersji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny oraz jeśli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, na rzecz opieki nad osobą niepełnosprawna w znacznym stopniu.

Ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych wprowadza bardzo duże zmiany w przepisach dotyczących głównie pobierania świadczenia pielęgnacyjnego. W 2012 roku bardzo wzrosła ilość pobierających świadczenie pielęgnacyjne dlatego też, ustawodawca wprowadził zmianę, która mówi, iż świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwało tylko na dzieci, których orzeczenie o niepełnosprawności jest ustalone przed 18 rokiem życia lub do 25 roku życia jeśli w tym czasie dziecko się uczyło.

Dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w związku z opieką nad osobą dorosłą ustawodawca wprowadza nowe świadczenie wspomniany już specjalny zasiłek opiekuńczy, aby uzyskać to świadczenie trzeba zrezygnować z zatrudnienia na rzecz opieki nad osobą chorą i spełnić kryterium dochodowe które obecnie wynosi 623,00 zł.

W związku ze zmianą przepisów dotyczącą specjalnego zasiłku opiekuńczego 80 osób utraciło prawo do pobierania ww świadczenia.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane przez MOPS od 01.10.2008 roku.

W roku 2013 wypłacono świadczeń na łączną kwotę 1 824 484. Jest to więcej o 107 194zł w porównaniu do roku 2012. Jest to spowodowane podwyżkami zasądzonych alimentów. Rocznie jest mniej wypłaconych świadczeń, ale na większą kwotę.

3.2 Fundusz alimentacyjny

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nakłada na nas również prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych w związku z wypłaconymi świadczeniami z funduszu alimentacyjnego.

1. Procedura po przyznaniu świadczeń dla wierzyciela (ilość czynności w 2013 roku):
  - Informacja dla dłużnika- 480
  - Wezwanie na wywiad- 214
  - Przeprowadzenie wywiadu- 145
  - Informacja do komornika- 232
  - Informacja do PUP- 93
  - Zobowiązanie dłużnika do rejestracji w PUP- 64
  - Wystawienie decyzji o uchylaniu- 63
  - Wnioski do prokuratury z art.209 KK- 83
  - Ustalenie kuratora do odbioru korespondencji- 1
  - Wystąpienie do rejestru karnego ministerstwa sprawiedliwości- 5
  - Wystąpienie do centralnej ewidencji ludności- 0
  - Wystąpienie do starostwa o informację o posiadanym prawie jazdy- 78
  - Zatrzymanie prawa jazdy- 21

1. Procedura zmierzająca do wystawienia decyzji w sprawie ściągania należności w trybie ustawy o egzekucji w administracji:
  - Zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie decyzji administracyjnej- 613
  - Wystawienie decyzji administracyjnej- 605
  - Upomnienie- 301
  - Tytuł egzekucyjny- 257

Dodatkowo przeprowadzany procedurę na podstawie wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych z innych gmin (jeżeli dłużnik przebywa na terenie miasta Białogard). Takich wniosków w 2013 roku było 85.

Najtrudniejszą sprawą jest natomiast kwestia ściągania należności od dłużników alimentacyjnych, z każdym rokiem notujemy wzrost spłat należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Wzrost nie jest duży aczkolwiek każda kwota jest dla nas potrzebna. W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są dopiero w momencie kiedy organy prowadzące postępowanie egzekucyjne (Komornicy) nie mają skąd ściągnąć potrzebnych środków. Prowadzimy działania do ściągnięcia każdej nawet najmniejszej kwoty. Mamy więc nawet wpłaty w wysokości mniejszej niż 10,00 złotych.

W 2013 roku kwota wpłat na zadłużenie funduszu alimentacyjnego wyniosła 298 753,20.

Dzięki naszym działaniom podjętym w 2013 roku na dochód własny gminy wpłynęło 110 112,00 zł.

W stosunku do roku 2012 więcej o 16 240,00 zł.

IV. WYKONANIE ZA 2013 ROK ORAZ PLAN NA 2014 ROK MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BIAŁOGARDZIE.

Wykonanie za 2013r. wynosi 16 408 642zł, Na rok 2014 Ośrodek ma planowaną dotację w wysokości 14 512 810 zł, co stanowi 88,45% dotacji wykorzystanej w 2013r.

Przyznana dotacja nie zabezpieczy wszystkich potrzeb Ośrodka.

Wysokość dotacji przyznanej na poszczególne rodzaje działalności MOPS przedstawiono w tabeli nr 9.

TABELA NR 9

Rodzaj działalności	Wykonanie na 2013	Plan na 2014	% 3/2
I Zadania własne ogółem w tym:	2946294	3218260	109,23
wspieranie rodziny	7400	20920	282,71
przemoc w rodzinie	1500	1500	100
stypendia	113090	120000	106,11
ośrodki wsparcia	253990	194930	76,75
usługi opiekuńcze	468366	501950	107,17
koszty MOPS	987081	1112570	112,72
składki zdrowotne	0	0	0
zasiłki i pomoc w naturze	1114867	1266390	113,6
II Zadania zlecone ogółem w tym:	7 817300	7 445560	95,25
specjalistyczne usługi opiekuńcze	85808	75000	87,41
dodat. pielęgnacyjny / po 100 zł/	131841	45560	34,56
składki na ubezpieczenie zdrowotne	53406	48000	89,88
świadczenia rodzinne	7538807	7276000	96,52
Wynagrodzenie- zasiłek zas przez sąd	7438	1000	13,45
III Dotacja z budżetu na zadania własne gminy w tym:	5277163	3528000	66,86
stypendia	452360	0	0
wspieranie rodziny	39637	0	0
posiłki dla potrzebujących	908435	660000	72,66
składki zdrowotne	93449	108000	115,58
zasiłki stałe	859097	726000	84,51

zasiłki okresowe	2463185	1578000	64,07
koszty utrzymania ośrodka	461000	456000	98,92
IV Programy	367884,7	320990	87,26
program z EFS " Rodzina Razem" w tym udział środków własnych 37499	316773,14	320990	101,34
program z EFS " Cztery kąty"	51111,56	0	0
OGÓLEM	16408641,7	14512810	88,45

Z przedstawionych w tabeli nr 9 danych wynika, że dużym problemem Ośrodka będzie realizacja zadań własnych, z uwagi na wzrastające potrzeby szczególnie na opłaty za domy pomocy społecznej, organizację usług opiekuńczych i zakup opału na sezon grzewczy, jak również na obowiązek realizacji zadań nałożonych przez państwo nowymi wytycznymi. Również dotacja celowa na dofinansowanie zadań gminy (zasiłki stałe i okresowe) nie zapewni zabezpieczenia wszystkich potrzeb.

Najpilniejsze sprawy pomocy społecznej w 2013r. to:

- Zapewnienie ciągłości realizacji świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych) w ramach zadań własnych i zleconych.
- Realizacja programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którym objęte będą dzieci do 7 roku życia, uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej.
- Realizacja wniosków osób oczekujących na skierowania do domów pomocy społecznej.